

Резюме

Кот А. А. Понятие защиты субъективных гражданских прав.

Статья посвящена проблематике такого института, как защита субъективных гражданских прав. Автор, в частности, уделяет значительное внимание определению самого субъективного права, его сущности как возможности уполномоченного лица подчинять своей воле в определенной сфере жизни поведение других лиц. В статье подчеркивается неразрывная функциональная связь между субъективным правом и его защитой. Основываясь на анализе существующих в литературе подходов к определению понятия защиты субъективных гражданских прав, автор предлагает собственный подход к определению защиты гражданских прав.

Ключевые слова: субъективное гражданское право, защита субъективных гражданских прав, охрана прав.

Summary

Kot O. The concept of subjective civil rights protection.

The article is devoted to the problems of such an institute as protection of subjective civil rights. The author in particular devotes considerable attention to the definition of the subjective right, its essence as a possibility of the authorized person to subordinate behaviour of others to his will in a certain area of life. The article emphasizes the inextricable functional connection between subjective right and its protection. Based on the analysis of existing in the literature approaches to the definition of the concept of subjective civil rights protection, the author offers his own approach to the definition of civil rights protection.

Key words: subjective civil law, subjective civil rights protection, protection of rights.

УДК 347.637

Б. К. ЛЕВКІВСЬКИЙ

Богдан Казимирович Левківський, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ ВІД ЗЛОВЖИВАННЯ БАТЬКІВСЬКИМИ ПРАВАМИ

З моменту проголошення Україною незалежності в нашій країні розпочалася діяльність щодо зміни внутрішнього законодавства з метою приведення його у відповідність до найвищих міжнародних принципів та стандартів. І хоча мета цих змін проголошується як необхідність забезпечення всім громадянам та особам, які не є громадянами України, але на законних підставах перебувають на території нашої держави, належних умов для реалізації й захисту прав та свобод за міжнародними стандартами, на практиці маємо протилежний результат. Значна частина норм матеріального права не узгоджена, прямо суперечить одна одній, що погіршує стан дотримання прав і свобод громадянина та людини в нашій країні. Такі негативні наслідки реформування чинного законодавства пов'язані передусім з тим, що його зміни, на жаль, не мають системного характеру. У силу низки причин, серед яких можна виділити основні, зокрема відсутність у реформаторів належної компетенції, нерозуміння суті правовідносин, відсутність загального бачення проблеми, дія заради дії (реформа заради реформи), тобто не спрямованість на досягнення результату або взагалі його непередбачуваність, і останнє: відсутність єдиного підходу, так би мовити, стандартів реформування, яких обов'язково мали б дотримуватися всі без винятку представники політичних сил та уряду незалежно від партійної приналежності.

На жаль, негативні наслідки непродуманого реформування останніх років не минули й сімейне законодавство України. Норми, які мають забезпечувати зміцнення сім'ї як соціального інституту і як союзу конкретних осіб, утверджувати почуття обов'язку перед батьками, дітьми та іншими членами родини, побудови сімейних відносин на паритетних засадах, на почуттях взаємної любові й поваги, взаємодопомоги і підтримки, забезпечення кожної дитини сімейним вихованням, можливістю духовного й фізичного розвитку в окремих випадках є декларативними, а деколи – позбавилися частини санкцій, які дозволяли ефективно здійснювати захист суб'єктів цих правовідносин.

Разом із тим слід зазначити, що в результаті аналізу динаміки розвитку та змін сімейного законодавства України за минуле століття можна зробити висновок про його, як правило, якісно-позитивні зміни. У другій половині ХХ ст. в сімейне законодавство України було впроваджено низку нормативних актів, що по-новому регулювали сімейні відносини.

За часів уже незалежної України було розроблено низку нормативних актів за останніми світовими стандартами, законопроекти, які пропонували механізми, спрямовані на забезпечення безперешкодної реалізації фізичними особами України своїх немайнових прав. Усі ці зміни стосувалися не тільки регулювання відносин між членами сім'ї, а й реформування державної системи влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, розвитку мережі соціальних закладів для дітей, захисту дітей від жорстоко-

го поводження, посилення відповідальності за торгівлю дітьми та сексуальну експлуатацію дітей, посилення відповідальності посадових осіб органів, які зобов'язані діяти в інтересах дитини та забезпечувати охорону її законних прав та інтересів.

З початку XXI ст. на шпальтах спеціалізованих наукових видань неодноразово висвітлювалися не тільки досягнення, а й прогалини чинного нині сімейного законодавства, недосконалість окремих норм та термінів, які не тільки не виконують своїх завдань, а в деяких випадках є настільки «штучними», що не відповідають сучасним відносинам, що існують у нашому суспільстві.

Погоджуючись з більшістю висновків науковців, котрі не припиняють до цього часу критично висловлюватися щодо норм нового Сімейного кодексу, слід все ж таки віддати належне його розробникам, оскільки завдяки їм сімейне законодавство незалежної України – одна із перших галузей, які врешті позбулися старого політичного забарвлення. Так, якщо порівняти два основні нормативні акти Сімейний кодекс України (далі – СК України) та Кодекс про шлюб та сім'ю України (далі – КпШС України), останній містив положення, котрі стосуються місця сім'ї, подружжя, дітей в соціалістичному суспільстві, положень, які втратили свою актуальність.

Позбувшись низки неактуальних норм та положень «старого» законодавства, СК України, на жаль, позбувся й низки прогресивних положень, відсутність яких у сучасному сімейному законодавстві не дає змоги здійснювати ефективний захист прав та інтересів дитини, зокрема у випадку зловживання батьками батьківськими правами.

Проблема зловживання батьківськими правами останнім часом набула в Україні загрозливих масштабів, у той час як чинне сімейне законодавство, на жаль, не містить відповідних прямих санкцій за таку поведінку, а в наукових колах не має єдиного підходу щодо належних та можливих реакцій з боку держави на таку поведінку батьків. Вирішуючи спірні питання між собою, намагаючись досягти власних цілей, особливо в кризовій сім'ї або під час розлучення та вирішення спорів, які супроводжують процес розлучення, батьки здебільшого не замислюючись нехтують правами та інтересами дитини, забуваючи, що дитина – не об'єкт, а суб'єкт правовідносин, який потребує турботи та уваги.

У науковій літературі питанню зловживання батьківськими правами присвячено низку праць, однак не зважаючи на таку увагу з боку науковців на сьогодні відсутні єдині погляди щодо необхідності та допустимості введення терміна «зловживання батьківськими правами» в сучасне законодавство України, введення відповідної санкції за зловживання батьківськими правами.

Питанню можливих та відповідних способів захисту від такої неправомірної поведінки уповноважених суб'єктів не приділено належної уваги ні у спеціалізованих наукових виданнях, ні в окремих комплексних дослідженнях із сімейного права*.

Більшість існуючих наукових робіт присвячені або проблемам захисту прав суб'єктів сімейних правовідносин, без акцентування уваги на питанні обрання належного способу захисту, або присвячені захисту прав дітей в Україні, проблемам застосування санкцій, притягнення до відповідальності батьків за невиконання або неякісне виконання обов'язків щодо виховання дітей.

Така прогалина в наукових дослідженнях не відповідає завданням сучасної науки, що, зокрема, полягає в комплексному дослідженні будь-якого явища. Якщо у правовідносинах беруть участь два суб'єкти (батьки та діти), то завдання права, закону полягає в регулюванні цих відносин, з урахуванням їх суті, забезпеченні прав кожної зі сторін, створення можливості для задоволення їх інтересів з урахуванням розвитку суспільства, його моральних цінностей та прагнень. У свою чергу, наукові дослідження насамперед мають охоплювати проблематику, актуальну з точки зору кожного суб'єкту правовідношення на сьогоднішній день, а також пропонувати таку правову конструкцію, яка буде виконувати своє призначення якомога довше.

З огляду на зазначену вище актуальність проблеми зловживання батьківськими правами на сучасному етапі та відсутність у чинному законодавстві України дієвих механізмів протидії зловживанню батьками пра-

* Останніми працями, в яких висвітлено проблему зловживання батьківськими правами, є, зокрема, такі: Колінчук Х. Г. Зловживання батьківськими правами в контексті інституту зловживання суб'єктивними цивільними правами [Текст] / Х. Г. Колінчук // Національний університет «Києво-Могилянська академія». Наукові записки. Юридичні науки – К. : Пульсари, 2009. – Т. 90; Логвінова М. В. Зловживання батьківськими правами: постановка проблеми [Текст] / М. В. Логвінова // Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конференції молодих вчених та аспірантів (23 квітня 2010 р.). – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – С. 82–86.

Окремі питання зловживання батьківськими правами висвітлено в наукових роботах:

Левківський Б. К. Проблемы судебной защиты права ребёнка оставляют собственную страну и возвращаются в неё [Текст] / Б. К. Левковский // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1; Левківський Б. К. Особенности реализации и защиты в Украине отдельных прав ребёнка [Текст] / Б. К. Левківський // Альманах цивилистики : сб. ст. – 2012. – Вып. 5; Труба В. І. Право ребёнка на выезд за пределы Украины [Текст] / В. І. Труба // Актуальные проблемы науки и практики гражданского, жилищного и семейного права : материалы Международной науч.-практ. конференции, посвященной 91-летию со дня рождения доктора юридических наук, профессора В. П. Маслова (г. Харьков, 15 февраля 2013 г.) / Национальный университет «Юридическая Академия Украины имени Ярослава Мудрого», Национальная академия правовых наук Украины [и др.]. – Х. : Право, 2013. – 400 с.; Кожевникова В. О. Проблематика обмежень особистих немайнових прав фізичних осіб у сімейному праві [Текст] / В. О. Кожевникова // Треті юридичні диспути з актуальних проблем приватного права» присвяченій пам'яті Є. В. Васильовського : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 17 травня 2013 р.) / упоряд. та відповід. ред. І. С. Канзафарова ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса : Астропринт, 2013. – 460 с.

вами щодо дітей, вбачається необхідним у межах даної статті визначити загальні висновки щодо можливих та допустимих способів захисту прав та інтересів дітей від зловживання батьківськими правами. **Метою** даної роботи також є розробка пропозиції щодо удосконалення чинного сімейного законодавства України, зокрема щодо доповнення норм матеріального права відповідними санкціями за зловживання батьківськими правами.

Досліджуючи будь-яке явище, слід насамперед звернути увагу на те, що саме було закладено в основу того терміна, яким дане явище охоплюється та визначається. Отже, необхідно дослідити етимологічне значення терміна «зловживання». Так, у словнику С. І. Ожегова зловживання розтлумачується в двох значеннях: як вживання на зло, незаконно або недобросовісно, і як проступок, що утворюється внаслідок незаконного, злочинного використання своїх прав та можливостей¹. З урахуванням даного тлумачення можна стверджувати, що закріплюючи в чинному законодавстві термін «зловживання», законодавцем було взято за основу зазначене вище тлумачення слова «зловживання».

У юридичній літературі міститься низка визначень терміна «зловживання правом». Достатньо навести окремі з них, зокрема:

1) зловживання правом визначено як заснована на корисливих спонуканнях поведінка уповноваженого суб'єкта, що суперечить природі суб'єктивного права, закріпленої в його нормах меті, або пов'язане з залученням неправових (незаконних) засобів для її досягнення. Зловживання правом пов'язано із залученням уповноваженою особою таких засобів, форм, способів для здійснення належного їй права, які виходять за межі обсягу даного права. Особливість зловживання правом проявляється в тому, що воно виникає в зв'язку зі здійсненням суб'єктивних прав; суб'єкт виходить за встановлені законом межі реалізації права; при вживанні права на зло завдається шкода інтересам суспільства, держави, правам і законним інтересам громадян. Що дуже важливо, при зловживанні правом зло, у кінцевому рахунку, звернуто і на самого правокористувача, оскільки така поведінка завжди викликає по відношенню до нього небажану правову реакцію²;

2) зловживання правом (суб'єктивним) – особливий вид юридично значущої поведінки, яка полягає в соціально шкідливих учинках суб'єкта права, у використанні недозволених конкретних форм у межах дозволеного законом загального типу поведінки, що суперечить цільовому призначенню права. Зловживання своїми правами полягає в недобросовісному їх здійсненні³.

Однак вбачається, що перше визначення більш вдале, ніж друге, оскільки друге визначення терміна «зловживання правом» не містить одного важливого елемента, за наявності або встановлення якого можна кваліфікувати дії уповноваженого суб'єкта як зловживання правом. Таким важливим елементом є мета, з якою уповноважений суб'єкт вчиняє або утримується від вчинення юридично необхідних (можливих) дій. Так, саме мета, оскільки якщо уповноважений суб'єкт діє (утримується від дій) не з метою завдати шкоди іншому суб'єкту або взагалі не допускає, що його дії (утримання від дій) можуть мати негативні наслідки для іншого суб'єкта, кваліфікувати дії уповноваженого суб'єкта як зловживання правом неможливо.

Водночас і перше визначення не є вдалим для застосування в нормі матеріального права, оскільки є занадто громіздким. Зазначене свідчить про необхідність розробки та закріплення більш вдалого поняття зловживання батьківськими правами.

У батьківському правовідношенні уповноваженим суб'єктом є батьки, які відповідно від чинного законодавства наділені певним обсягом прав та обов'язків щодо дитини. На жаль, відсутність у чинному СК України детальної регламентації прав дітей ускладнює захист їх прав та інтересів. Однак ця прогалина певною мірою компенсується можливістю застосування до правовідносин, які виникають між батьками та дітьми в Україні, норм міжнародних договорів (ст. 13 СК України), а також норм інших галузевих нормативних актів, зокрема Закону України «Про охорону дитинства», Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» тощо.

Результати правового аналізу чинного сімейного законодавства України доводять, що на рівні норм СК України знайшла закріплення значна кількість особистих немайнових прав та обов'язків батьків щодо виховання дитини, відповідальність, санкції за невиконання або неякісне виконання батьківських обов'язків щодо дитини.

Так, чинним нині СК України закріплено принцип здійснення батьківських прав – здійснюючи свої права, батьки зобов'язані враховувати інтереси дитини. Це зокрема прямо передбачено в нормі ст. 155 СК України, здійснення батьками своїх прав та виконання обов'язків мають ґрунтуватися на повазі до прав дитини та її людської гідності. Батьківські права не можуть здійснюватися всупереч інтересам дитини.

Але, як було зазначено на початку даної статті, існують випадки, коли батьки в силу різних обставин порушують зазначений принцип здійснення батьківських прав, діють виключно з метою спричинення негативних наслідків для дитини, для того з батьків, з яким проживає дитина,

На жаль, у сучасному сімейному законодавстві України не закріплено не тільки визначення терміна «зловживання батьківськими правами», а й санкцій за такі дії. На відміну від СК України, у нормах КпШС України було передбачено санкцію за зловживання батьківськими правами. Так, відповідно до норми ст. 70 КпШС України була передбачена найсуворіша санкція за поведінку батьків, яка має ознаки зловживання батьківськими правами – позбавлення батьківських прав. У зазначеній нормі чітко було зазначено, що батьки або один з них можуть бути позбавлені батьківських прав, якщо буде встановлено, що вони зловживають своїми батьківськими правами.

У науковій літературі висловлювалася пропозиція, що з метою захисту прав та інтересів дитини необхідно внести зміни в чинне сімейне законодавство України, повернутися до норми, яка була закріплена в

КпШС України, відповідно до якої батьки або один з них можуть бути позбавлені батьківських прав, якщо буде встановлено, що вони зловживають своїми батьківськими правами⁴.

Слід зазначити, що чинний СК України повністю не відмовився від терміна «зловживання правом». У чинному нині СК України існує норма, яка передбачає право дитини на захист від зловживань з боку законного представника – опікуна або піклувальника (ст. 247). На жаль, передбачаючи право дитини на захист від зловживання правами опікуна або піклувальника, у СК України не міститься жодної санкції за порушення зазначеного права дитини.

Однак відповідно до норми ст. 250 СК України опіка піклування над дітьми припиняється у випадках, встановлених Цивільним кодексом України (далі – ЦК України), а в нормі ст. 75 ЦК України чітко зазначено, що за заявою органу опіки та піклування суд може звільнити від повноважень опікуна або піклувальника в разі невиконання ними своїх обов'язків, порушення прав підопічного. І хоча зазначену норму не можна назвати прямою санкцією, оскільки за своїм характером вона є диспозитивною, наділяє уповноваженого суб'єкта правом обрати один з можливих варіантів.

Як ми зазначали вище, у науковій літературі відсутня одностайна позиція щодо зловживання батьківськими правами в окремих випадках. Зокрема, досить характерним є питання безпідставної відмови одного з батьків надати дозвіл на виїзд дитини за межі України, оскільки одні автори вважають, що залежно від обставин та наслідків для дитини такі дії необхідно кваліфікувати як зловживання батьківськими правами, а інші не погоджуються з такими висновками.

Вбачається, що не можна погодитися з тими авторами, які стверджують, що безпідставна відмова одного з батьків надати дозвіл на виїзд дитини за межі України незалежно від обставин має кваліфікуватися як невиконання батьками своїх обов'язків щодо виховання дитини⁵. Необхідно ще раз наголосити, що кваліфікацію дій батьків у такому випадку слід здійснювати залежно від обставин та мети того з батьків, котрий безпідставно відмовив у наданні дозволу дитини на виїзд за межі України.

У випадку безпідставної відмови одного з батьків надати дозвіл на виїзд дитини за кордон його дії необхідно кваліфікувати як зловживання батьківськими правами. У науковій літературі висловлювалася пропозиція у цьому випадку застосовувати спосіб захисту, передбачений п. 3 ч. 2 ст. 18 СК України, однак у зв'язку з відсутністю прямої санкції здійснювати позбавлення батьківських прав за такі дії, залежно від характеру дій уповноваженого суб'єкта та наслідків для дитини. Залежно від обставин позбавлення батьківських прав можливе з підстав, зазначених у п. 2 ч. 1 ст. 164 СК (ухиляється від виконання батьківських обов'язків) або п. 3 ч. 1 ст. 164 СК (жорстоко поводить з дитиною)⁶.

За таких обставин можна говорити, що у випадку зловживання батьківськими правами, які не мають системного характеру, або не спричинили шкідливих для дитини наслідків, або рівень таких наслідків є незначним, рівень відповідальності батьків має бути значно м'якшим, ніж у випадку систематичного зловживання батьківськими правами або якщо таке зловживання спричинило негативні для дитини наслідки (для її здоров'я та життя).

Звичайно, що для забезпечення прав та інтересів дитини від зловживання батьківськими правами необхідно обирати належний спосіб захисту. Саме обрання належного способу захисту дасть змогу ефективно та своєчасно, навіть в умовах сучасного судочинства України, забезпечити дитині відповідні умови для реалізації її прав та досягнення інтересів.

На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що і науковці, і законодавець на різних етапах розвитку сімейного законодавства України, визначаючи зловживання правом як недопустиму поведінку уповноваженого суб'єкта, що може спричинити або спричинила шкоду іншому суб'єкту правовідношення, належними та допустимими способами захисту від такої поведінки передбачали припинення правовідношення, а також припинення дій, які порушують сімейні права.

Однак у чинному сімейному законодавстві, зокрема у СК України, не закріплено норми, відповідно до санкції якої за зловживання батьківськими правами винну особу можна притягти до сімейно-правової відповідальності, застосувати певні способи захисту.

З метою захисту прав та інтересів дітей від зловживання батьківськими правами слід закріпити в чинному СК України передусім термін «зловживання батьківськими правами», а також відповідні санкції за таку неправомірну поведінку, залежності від характеру якої та наслідків для дитини встановити і рівень відповідальності.

Щодо визначення зловживання батьківськими правами, то вбачається, що під зловживанням батьківськими правами слід розуміти поведінку батьків щодо дитини, яка виходить за встановлені законом межі реалізації батьківських прав з метою спричинення шкоди інтересам як самої дитини, так і інтересам другого з батьків.

Як зазначалося вище, вбачається правильним, що залежно від характеру дій уповноваженого суб'єкта, котрий зловживає своїми батьківськими правами, з урахуванням наслідків, які були спричинені в результаті таких дій, способи захисту можуть бути різними – це припинення дій, які порушують сімейні права, так і припинення правовідношення.

Що стосується такого способу захисту, як припинення дій, що порушують сімейні права, то застосовувати зазначений спосіб буде можливим у випадку зловживання батьківськими правами, які не мали системного характеру та суттєвих негативних наслідків. Доцільно закріпити відповідне положення в нормі ч. 2 ст. 155 СК України і додати речення такого змісту: «Зловживання батьківськими правами є протизаконним».

Також необхідно змінити норму ст. 152 СК України, яку доповнити частиною п'ятою такого змісту: «Орган опіки та піклування або суд, у десятиденний термін з моменту звернення, зобов'язаний ухвалити рішення про припинення батьками дій, які порушують сімейні права та інтереси дитини унаслідок зловживання батьківськими правами».

Якщо говорити про такий спосіб захисту, як припинення правовідношення, то вбачається доцільним закріпити його в п. 2 ч. 1 ст. 164 СК України, виклавши зазначений пункт у новій редакції, додавши після слів «по вихованню дитини» слова «неодноразово вдавалися до зловживання батьківськими правами або/та якщо таке зловживання мало значні негативні наслідки для дитини».

¹ Ожегов С. И. Словарь русского языка: 70 000 слов / С. И. Ожегов ; под ред. Н. Ю. Шведовой. – 21-е изд., перераб. и доп. – М. : Рус. яз., 1989. – 924 с. – С.234.

² Злоупотребление правом // Яндекс.Словари Элементарные начала общей теории права. – 2003 : [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://slovari.yandex.ru/~%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B8/%D0%AD%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BD%D1%8B%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%B0%20%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D0%B9%20%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%97%D0%BB%D0%BE%D1%83%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BC/> (дата звернення: 10.11.13). – Назва з екрана.

³ Зловживання правом / Л. І. Охрімчук, О. Є. Бурлай : [Електронний ресурс]. – Режим доступа : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BC (дата звернення: 14.12.16). – Назва з екрана.

⁴ Колінчук Х. Г. Зловживання батьківськими правами в контексті інституту зловживання суб'єктивними цивільними правами [Текст] / Х. Г. Колінчук // Національний університет «Києво-Могилянська академія». Наукові записки. Юридичні науки. – К. : Пульсар, 2009. – Т. 90. – С. 72.

⁵ Труба В. І. Право реб'енка на выезд за пределы Украины [Текст] / В. І. Труба // Актуальные проблемы науки и практики гражданского, жилищного и семейного права : материалы Международной науч.-практ. конференции, посвященной 91-летию со дня рождения доктора юридических наук, профессора В. П. Маслова (г. Харьков, 15 февраля 2013 г.) / Национальный университет «Юридическая Академия Украины имени Ярослава Мудрого», Национальная академия правовых наук Украины [и др.]. – Х. : Право, 2013. – 400 с. – С. 52.

⁶ Левківський Б. К. Проблеми судового захисту права дитини залишати власну країну та повертатися в неї [Текст] / Б. К. Левківський // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 198–201. – С. 200.

Резюме

Левківський Б. К. Способи захисту прав та інтересів дитини від зловживання батьківськими правами.

Статтю присвячено дослідженню питання належних та допустимих способів захисту прав та інтересів дитини від зловживання батьківськими правами. Автор розглядає способи захисту прав та інтересів дитини від зловживання батьківськими правами та пропонує внести відповідні зміни до чинного законодавства України, передбачивши певні санкції за зловживання батьківськими правами, з урахуванням обставин та наслідків такого зловживання для дитини.

Ключові слова: права та інтереси дитини, батьківські права, зловживання батьківськими правами, способи захисту, відповідальність батьків.

Резюме

Левковський Б. К. Способы защиты прав и интересов ребенка от злоупотребления родительскими правами.

Статья посвящена исследованию вопроса надлежащих и допустимых способов защиты прав и интересов ребенка от злоупотребления родительскими правами. Автор рассматривает способы защиты прав и интересов ребенка от злоупотребления родительскими правами и предлагает внести соответствующие изменения в действующее законодательство Украины, предусматривая определенные санкции за злоупотребление родительскими правами, с учетом обстоятельств и последствий такого злоупотребления для ребенка.

Ключевые слова: права и интересы ребенка, родительские права, злоупотребление родительскими правами, способы защиты, ответственность родителей.

Summary

Levkivskiy B. Ways to protect the rights and interests of child abuse parental authority.

The article studies the issue of appropriate and acceptable ways to protect the rights and interests of child abuse parental authority. The author considers ways to protect the rights and interests of child abuse parental authority, with offers to amend the current legislation of Ukraine, providing appropriate sanctions for abuse of parental rights, the circumstances and consequences of such abuse to the child.

Key words: the rights and interests of the child, parental rights, abuse of parental rights, how to protect, the responsibility of parents.